

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnium Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XCIII. An ieiunium sit Dei cultus Meritorius, & Satisfactorius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

aut transgressor. Neque hoc ratione scandali aut contemptus, ut finxit Melanchthon: nā hic & illud lege diuina prohibentur, non ecclesiastica ut ieiunium tempore isto tali. Qui autem tempore prohibito comedit carnes absque Ecclesiæ contemptu, is peccat ratione temperantiæ lesæ, quæ lege diuina & naturali præcepta est.

Disco AD I. Iræneus non dicit, fuisse qui cum Episcopo Ro. legē de ieiunio ferre vellēt: sed monet Victorē, dis similitudinem ecclesiæ in celebrando Paschate esse tolerandam; sicut illa in ieiunando. *Deinde*: non erat tunc questio de Paschatis & ieiunii lege; sed de Oriente & Occidente, an eadem lex utrobique seruanda esset. *Demum*: Nō erat quæstio de substantia, essetne ieiunium & Pascha seruandum; sed de accidente temporis.

AD II. Vocem *primus* addiderunt Eusebio hæretici. Et Tertullianus nō dicit Montanum *primum* leges ieiunij fecisse; sed *nouas* addidisse; docetque ante Montanum fuisse ieiunium quadragesimæ. Et S. Hieronymus arguit Mōtanum quod tres quadragesimas excogitarit: idque ait Theodoretus, præter Ecclesiæ morem: *Demum*: hac in causa nulla est autoritas Montanistæ Tertulliani, morem Ecclesiæ hæreticē impugnantis; non ciborum delectum, aut huius meritum; sed suas leges esuriales statuentis.

AD III. Cuius licet tempore ieiunij edere carnes, ita iubente necessitate aut caritate. Sic Spiridion fecit. *Dein*: hic nil cibi habuit præter carnes fumatas; quod, solitus dies plures ieiunare, tunc panem non parasset,

Et prius à Deo veniam petiit, quam ederet. Et hospes recusauit carnes, *Christianus sum*, dicens. Cui Spiridion: *Omnia munda mundis* Christianis; scilicet tali in necessitate. I hæc imitentur No uatores. At ea silent.

QVÆSTIO XCIII.

An ieiunium sit Dei Cultus Meritorius, & Satisfactorius?

LUTHERANI, ut Melanchthon in *Conf. Aug.* 26. Brent. in *Conf. VViremb. de ieiun.* Kemn. p. 4. *Ex pag. 420.* cum Iouiniano docent, ieiunia, ciborum que delectum ad salutem prodesse nihil dum quam.

CALVINIANI ex Caluino *Inst.* 4. cap. 12. & Kemn. volunt utile ieiunium carni coercendæ, orationi adiuuandæ, humilitati, poenitentia. &c. At nihil ad placandum Deum, impetrandum auxilium, aut præmium promerendum.

SVADENT istis, 1. Brentius. *Isa.* 58. *Non quid tale est ieiunium, quod elegi, per diem affligo animam? Nonne hoc est magis ieiun.* Dissoluerunt obligationes impietatis. Kemn. ex *Ier.* 14. *Esuriatis, non exaudiam.*

2. Calu. *Ioel.* 2. *Scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.*

3. Melanch. 1. *Tim.* 4. *Exercete ad pietatem corporalis enim exercitatio ad modicum valet, est, ieiunium* ait S. Ambr.

4. Kemn. Allegata Pharisei ieiunia Dominus *Luc.* 18. comparauit vestibus detritis, queis nouitas Euangelii non conuenit. *Matth.* 9.

5. Kemn. Ad *Col.* 2. arguuntur electæ religiones, corpus macerantes. Huc afferunt (mala fide) S. Patres apud Bell. 1. 2. c. 13.

AVTOR. Ieiunij fructus sunt plures iuxta Ecclesiæ Præfationem, *Corporali ieiunio vitia comprimis, mentem eleuas, virtutem largiris & premia.* Sic & S. Ambr.

Ambrosii hymnus: *Carnis terat superbiam potus cibi que parcitas.*

Nec dicimus, ut affingit nobis Kēnitius, ieiunium per se absque relatione ad pium finem, esse ex opere operato cultum Dei meritorium & satisfactorium: Nam per se dicit abstinentiam, estque res media, non virtus: at respectu finis p̄ij est virtus, & actus elicitus, Temperantiæ. *Dein*; opus operatum pendet ex instituto Dei; non ex merito cuiusquam, uti vis ieiunij ex deuotione dependet, ut Satisfaciat, Mereatur, & Impetret: teste S. Scriptura, in meo *Antichristop.* 4. q. 46.

2. Ita & S. Patres.

INSTAT Calvinus in Harm. Mat 6. Non eadem est ieiunij, quæ orationis vis: cum hæc sit Dei cultus præceptus; at illud, res media; ideo datur merces orationi per se, ieiunio nõ per se, sed ratione orationis.

Dico. Omni operi bono debetur merces de congruo; ergo & ieiunio, quæ ex electione, seu institutione suscipitur cum fine salutari: testibus innumeris exemplis & Patribus.

INSTAT Kemn. i. Patres rhetoricantur, exaggerationibus suis ad ieiunia homines inducturi; ut loquantur hortatoriè magis quam verè, teste Chrysostomo.

1. Analogicè tribuunt ieiunio, ut causæ remotæ, quod conuenit orationi, aut pœnitentiæ, quibus seruiunt ieiunia.

Dico Ad I. Adeo omnes rhetoricè, nullus verè loqueretur? S. Chry. *de compunct. cordis*, reprehendit tales rhetoricantes; at non S. Patres.

AD II. S. Patres distinctè omnia docent: iuuari orationem ieiunio, placari Deum, impetrari beneficia, satisfieri pro peccatis; ut analogiæ locus, esse nullus queat.

Dico AD SVASTIONEM I. istis Dominus declarat, placere sibi ieiunium, cui iuncta est iustitia vitæ; quantum displicet ieiunium iniquorum. Ergo *Nunquid hoc est ieiunium*, subaudit S. Hieron. *solum*.

AD II. Nil ad rem: nam scissio vestium non est ieiunium, sed contritionis signum.

AD III. S. Ambr. id sic exponit: Ieiunium sine elemosyna *ad modicum utilis est*; at misericordia *ad omnia*. S. Chry. verò, cæteri que rectius ita; *Corporalis exercitatio*, sc. athletica corpori roborando: at exercitatio pietatis ad roborandū spiritum, *ad omnia utilis est*. Est igitur comparatio vtriusque gymnasii, nullaq; mentio de ieiunio. Quod quem admodum *ad modicum val. re* diceret, cum id toties & tantoperè commendet?

AD IV. Phariseus non ideo iustificatus nõ est quod ieiunaret: sed quòd superbè se exaltaret. Et *Mat. 9.* ieiuniū nouis vestibus comparatur, non detritis.

AD V. *Col. 2.* reprehenditur *θελοθρησκεία*, id est cultus voluntarius sed irrationibilis, ideòque superstitiosus; qualis non est ieiuniū utpote *rationabile obsequium*. Agiturque ibi de immoderatè ieiunantibus; item contra fingentes, esse cibos aliquos ex se immundos.

QVÆSTIO XCIV.

An iusta sit Origo, Varietas, & Ratio Instituta Quadragesimæ?

LVTHERANI AC CALVINIANI contendūt: Quadragesimam, post Apostolorum tempora, ex.